Minister
Infrastruktury

Znak pisma: DGW-4.054.29.2026.KS
Warszawa, 22 października 2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 19390 z dnia 1 września br. Pani Katarzyny Osos, Posłanki na Sejm RP, przedstawiam poniżej stanowisko w sprawie.

Jak wynika z informacji przekazanych przez PGW Wody Polskie, proces zarastania i wypłycania jezior może być związany z naturalnymi procesami zachodzącymi w zbiornikach wodnych. Z monitoringu stanu cieków i zbiorników wodnych wynika, że proces ten nie przebiega w sposób jednakowy we wszystkich jeziorach i jest uzależniony od szeregu czynników m. in. sposobu zagospodarowania zlewni bezpośredniej czy wymiany wody w jeziorze.

Postępująca na przestrzeni wielu lat degradacja wód powierzchniowych, będąca konsekwencją presji antropogenicznej, zmian klimatycznych oraz nadmiernego dopływu substancji biogennych w szczególności związki azotu i fosforu, obejmuje coraz większą liczbę jezior i innych zbiorników wodnych. Zwiększony dopływ biogenów może doprowadzić do nadmiernego rozwoju roślinności wodnej a w następnie do gromadzenia się materii organicznej i osadów dennych oraz pogorszenia warunków tlenowych w wodzie. W konsekwencji procesy te mogą przyczyniać się do wypłycania i zarastania zbiorników.

Zgodnie z art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U z 2025 r. poz. 960 ze zm.) właściciel wód utrzymuje wody z uwzględnieniem konieczności osiągnięcia celów środowiskowych. W przypadku publicznych śródlądowych wód powierzchniowych utrzymywanie wód obejmuje również zachowanie stanu dna lub brzegów, na podstawie art. 227 ust. 1 cyt. ustawy.

Jednocześnie zgodnie z art. 227 ust. 3 ustawy Prawo wodne, utrzymywanie wód jest realizowane m.in. poprzez wykaszanie roślin z dna oraz brzegów, usuwanie roślin pływających i korzeniących się w dnie, usuwanie drzew i krzewów porastających dno oraz brzegi, a także usuwanie namułów i rumoszu.

Zakres i sposób prowadzenia prac utrzymaniowych są każdorazowo uzależnione od potrzeb wynikających ze stanu wód oraz przesłanek określonych w art. 226 ust. 2 ustawy Prawo wodne, z uwzględnieniem konieczności osiągnięcia celów środowiskowych. W przypadku działań planowanych przez podmioty inne niż właściciel wód, w zależności od ich rodzaju i zakresu, może zachodzić konieczność uzyskania odpowiedniej zgody wodnoprawnej. W takim przypadku podmiot zamierzający realizować dane przedsięwzięcie występuje z właściwym wnioskiem do organu PGW Wody Polskie, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne.

Należy przy tym mieć na uwadze, że samo usunięcie roślinności lub osadów dennych nie musi prowadzić do trwałego ograniczenia procesu eutrofizacji, jeżeli jego przyczyną jest nadmierny dopływ substancji biogennych do wód. Ograniczenie tego dopływu stanowi istotny element przeciwdziałania eutrofizacji.

Istotne znaczenie dla ograniczenia procesu eutrofizacji oraz ochrony jakości wód ma również sposób zagospodarowania terenów bezpośrednio przylegających do zbiorników. Zabudowa i uszczelnianie powierzchni w strefie brzegowej, a także usuwanie naturalnej roślinności nadbrzeżnej i pasa roślinności buforowej, mogą ograniczać naturalną zdolność ekosystemu do zatrzymywania substancji biogennych i zanieczyszczeń spływających z terenów przyległych.

Z punktu widzenia ochrony wód, istotne jest zatem zachowanie, a w miarę możliwości odtwarzanie naturalnej roślinności w pasie przybrzeżnym, która stanowi naturalną barierę ograniczającą spływ powierzchniowy azotu, fosforu i materii organicznej do jeziora. Szczególne znaczenie może mieć to na terenach intensywnie użytkowanych rolniczo oraz w obszarach zabudowanych.

Mieszkańcy, użytkownicy jezior, organizacje społeczne oraz jednostki samorządu terytorialnego mogą zgłaszać potrzebę podjęcia działań związanych z utrzymaniem akwenów, w tym oczyszczeniem dna lub brzegów jezior. Zgłoszenie zarastających jezior stanowiących własność Skarbu Państwa, pozostających w gospodarowaniu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, można przekazać do właściwego miejscowo nadzoru wodnego, zarządu zlewni lub regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Zgłoszenie powinno zawierać informacje o lokalizacji jeziora, opisie problemu (np. nadmierne zamulenie, zarastanie strefy brzegowej, powalone drzewa, utrudniony odpływ wód) oraz, w miarę możliwości, dokumentację fotograficzną. Po otrzymaniu zgłoszenia właściwa jednostka dokonuje jego analizy, w tym oceny zasadności podjęcia działań, ich wpływu na środowisko oraz zgodności z obowiązującymi planami utrzymania wód. W przypadku potwierdzenia potrzeby wykonania prac mogą one zostać uwzględnione w ramach przygotowywanego co roku „Programu realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną" lub wykonane dodatkowo z puli dostępnych środków finansowych.

Samo zgłoszenie mieszkańca, nie skutkuje automatycznie wykonaniem prac. Każdorazowo konieczna jest ocena techniczna, prawna i środowiskowa, ponieważ usuwanie namułów, roślinności czy ingerencja w linię brzegową jeziora może wymagać uzyskania

odpowiednich zgód lub pozwoleń oraz uwzględniać cele ochrony wód i ekosystemów wodnych.

Należy podkreślić, że działania mające na celu przeciwdziałanie procesowi zarastania jezior, a zwłaszcza usuwanie roślinności wodnej lub osadów dennych, powinny być każdorazowo poprzedzone szczegółową analizą i oceną indywidualnych uwarunkowań danego zbiornika. Brak przeprowadzenia takich analiz może prowadzić nie tylko do nieskuteczności podejmowanych działań, ale również do pogorszenia stanu ekologicznego jeziora.

Z poważaniem

z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu

Dokument podpisany elektronicznie.